

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/243/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217214758
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2217214758.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej v spore žalobcu zo žaloby o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru / žalovaný zo žaloby o zaplatenie úverovej pohľadávky 8.725,11 eur s prísl.: X. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX/X, B. Q., proti žalovanému zo žaloby o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru / žalobca zo žaloby o zaplatenie úverovej pohľadávky 8.725,11 eur s prísl.: Prima banka Slovensko, a. s., IČO: 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, Žilina, o odvolaní žalovaného zo žaloby o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru / žalobcu zo žaloby o zaplatenie úverovej pohľadávky 8.725,11 eur s prísl. proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 8. februára 2019, č.k. 17Csp/107/2017-49, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobcovi zo žaloby o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru / žalovanému zo žaloby o zaplatenie úverovej pohľadávky 8.725,11 eur s prísl. nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalobu o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. 0000000000235020 zo dňa 10.08.2015 zamietol (výrok I.), žalovanému zo žaloby o zaplatenie úverovej pohľadávky uložil zaplatiť žalobcovi z tejto žaloby sumu 9.019,85 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 9.009,43 eur od 29.07.2017 do zaplatenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok II.) a vo zvyšku súd žalobu o zaplatenie úverovej pohľadávky zamietol (výrok III.). O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol tak, že žalobcovi zo žaloby o zaplatenie úverovej pohľadávky priznal proti žalovanému z tejto žaloby nárok na náhradu trov celého spojeného konania o oboch žalobách vedených pod spoločnou sp. zn. 17Csp/107/2017 v rozsahu 100%, pričom o výške tejto náhrady rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením (výrok IV.).

2. Rozhodnutie v časti zamietnutia žaloby vo zvyšku súd právne odôvodnil použitím ust. § 39, § 52 ods. 1 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj § 502 a § 503 Obchodného zákonníka, keď pokiaľ išlo o uplatnený riadny úrok vo výške 9,90% ročne z nezaplatenej istiny 8.725,11 eur od 29.07.2017, súd tento nárok veriteľovi nepriznal, nakoľko podľa názoru súdu z ust. § 502 a § 503 Obchodného zákonníka vyplýva, že dlžník je povinný na základe zmluvy o úvere platiť úroky v dojednanej výške od doby poskytnutia peňažných prostriedkov až do doby určenej zmluvou ako lehota splatnosti úveru. Veriteľovi teda patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov iba do splatnosti dlhu, a

to aj v prípade jeho predčasného zosplatnenia, pričom následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania (R 59/1998). Takýto záver je logický, pretože v opačnom prípade by na ľarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi (uznesenie Ústavného súdu SR č.k. IV. ÚS 476/2012-14). V podstate ide o to, že pri zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru a má právo získať okamžite celú sumu požičaných peňazí, a teda na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a práve v tomto rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na riadne úroky za požičanie peňažných prostriedkov aj po zosplatnení úveru. V opačnom prípade by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby ku zmene záväzku nedošlo, pričom spotrebiteľovi by už neboli garantované práva, ktoré mu v súvislosti s dohodnutým splácaním úveru vyplývali zo zmluvy pred vyvolanou zmenou. Ba čo viac, veriteľ by mohol úroky inkasovať aj v oveľa väčšom rozsahu a v kratšej dobe, než na základe pôvodného splátkového kalendára, nakoľko by už nebol ohraničený postupnosťou splácania úrokov z istiny a ani dohodnutým celkovým rozsahom úrokov z úveru a dlžník by musel platiť úroky vo výške 9,90% z celej dlžnej istiny bez akéhokoľvek časového a objemového limitu až do úplného zaplataenia tejto istiny (veriteľ totiž žiadané úroky nelimitoval ani pôvodne dohodnutou celkovou sumou úrokov vypočítanou podľa pôvodného splátkového kalendára, na ktoré úroky by mal veriteľ nárok pri riadnom splácaní úveru počas doby trvania zmluvného vzťahu). Na uvedenom pritom nič nemení ani prípadná dohoda zmluvných strán v danom smere, resp. úprava v zmluve alebo v jej súčasťiach, nakoľko táto je pre obchádzanie zákona podľa § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná. Súd preto tento nárok veriteľovi nepriznal. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ust. § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1, 2 CSP, pričom dospel k záveru, že veriteľ má právo na náhradu trov konania proti dlžníkovi v rozsahu 100%, keďže veriteľ bol v tejto sporovej veci úspešný na 100% v časti istiny rozhodujúcej pre určenie celkového úspechu strany v spore, ako aj v časti určovacieho výroku. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby vo zvyšku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca zo žaloby o zaplataenie úverovej pohľadávky, ktorý navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť tak, že súd žalobe v celom rozsahu vyhovie, teda aj v časti zamietnutého zmluvného úroku vo výške 9,90% ročne z nezaplataenej istiny 8.725,11 eur od 29.07.2017 do zaplataenia a prizná mu i nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplataených súdnych poplatkov. Odvolanie odôvodnil tým, že rozhodnutie v napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Bol toho názoru, že nárok na zaplataenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. V zmysle § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve, pričom úroky je povinný zaplataiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že povinnosť plataenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby požičaných peňažných prostriedkov, čo potvrdzuje aj ust. § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, v zmysle ktorého, ak spotrebiteľ splatí spotrebiteľský úver úplne alebo čiastočne pred dohodnutou lehotou splatnosti, je povinný uhradiť úrok a náklady vzniknuté len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splataenia. Podľa názoru odvolateľa, záver, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. Obchodný zákonník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, pričom stanovuje len moment vzniku tohto nároku, moment jeho zániku nestanovuje. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne tak urobil. Poukázal na ust. § 497 Obchodného zákonníka, z ktorého vyplýva, že obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškание dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Ust. § 506 Obchodného zákonníka upravuje špecifický prípad odstúpenia od zmluvy veriteľom pri omeškani dlžníka, ktoré môže veriteľ využiť, ak je dlžník v omeškani s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Toto odstúpenie nespôsobuje zánik záväzku ex tunc. Ako to vyplýva priamo z dikcie ustanovenia, naďalej trvá právo veriteľa, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, táto povinnosť odstúpením od zmluvy nezaniká, ide o právny inštitút určený na ochranu veriteľa a jeho využitím sa veriteľ nemôže dostať do horšieho právneho

postavenia, v akom bol pred odstúpením od zmluvy, nakoľko situácia nastala pre neplnenie si povinností dlžníka. Základnou zásadou spotrebiteľského práva je ochrana pred neprijateľnými podmienkami, to však neznamená vylúčenie aplikácie ustanovení na ochranu veriteľa pri nesplnení si povinností dlžníka. Poukázal na to, že aj zákon o spotrebiteľských úveroch v § 13 ods. 3 výslovne upravuje povinnosť zaplatiť úrok (ako odplatu za poskytnutie finančných prostriedkov) až do dňa splatenia istiny v prípade, že k odstúpeniu od zmluvy došlo úkonom spotrebiteľa. Z uvedených dôvodov, ak zmluvne dohodnuté podmienky neupravujú inak, niet právneho dôvodu, aby pri aplikácii ust. § 506 Obchodného zákonníka neboli veriteľovi priznané úroky z úveru aj za čas po „zosplatnení úveru“, teda po využití oprávnenia veriteľa odstúpiť od zmluvy pre porušenie povinností dlžníka. Využitím právneho inštitútu, ktorý je určený na ochranu práv veriteľa, ako vyplýva z ust. § 506 Obchodného zákonníka, sa nemôže veriteľ ocitnúť v horšom právnom postavení, než v akom bol pred odstúpením od zmluvy. V tejto súvislosti odvolateľ poukázal na početné rozhodnutia odvolacích súdov. Bol toho názoru, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 143/1998 (R 59/1998), na ktoré súd poukazuje, sa netýka samotného uplatňovania nároku na dohodnutý úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov po zosplatnení úveru. Podľa názoru odvolateľa z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 476/2012 je zrejmé, že ústavný súd sa v danej veci zaoberal sťažnosťou na porušenie základného práva, najmä na práva na súdnu ochranu a odmietnutím uvedenej sťažnosti skonštatovaním, že v konaniach predchádzajúcich danej ústavnej sťažnosti všeobecné sudy neporušili základné právo sťažovateľke, v žiadnom prípade nevyjadril právny názor, ktorý by akýmkoľvek spôsobom odporoval stanovisku súdu ohľadne úrokov po zosplatnení. Odvolateľ bol toho názoru, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení s poukazom na § 502 ods. 1 a 3, § 499 a § 497 Obchodného zákonníka.

4. Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

5. Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - strana sporu (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej časti vecne správny.

6. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 17Csp/107/2017 bolo určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, ako aj zaplatenie úverovej pohľadávky vo výške 8.725,11 eur s príslušenstvom. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalobu o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. 000000000235020 zo dňa 10.08.2015 zamietol (výrok I.), žalovanému zo žaloby o zaplatenie úverovej pohľadávky uložil zaplatiť žalobcovi z tejto žaloby sumu 9.019,85 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 9.009,43 eur od 29.07.2017 do zaplatenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok II.) a vo zvyšku súd žalobu o zaplatenie úverovej pohľadávky zamietol (výrok III.). O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol tak, že žalobcovi zo žaloby o zaplatenie úverovej pohľadávky priznal proti žalovanému z tejto žaloby nárok na náhradu trov celého spojeného konania o oboch žalobách vedených pod spoločnou sp. zn. 17Csp/107/2017 v rozsahu 100%, pričom o výške tejto náhrady rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením (výrok IV.).

7. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby o zaplatenie úverovej pohľadávky vo zvyšku a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania.

8. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto

nemôže dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

9. V odvolaní žalobca namieta, že jeho nárok na zaplatenie úroku po zosplatnení je daný, keďže úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv na omeškanie dlžníka, ani zosplatnenie úveru.

10. Žalobca správne poukazoval na to, že v zmysle ust. § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka má nárok na zaplatenie úroku v dojednanej výške (inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona). Jeho tvrdenie, že jeho nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia (teda aj po zosplatnení úveru) vychádzajúce z druhej vety ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka je však potrebné posudzovať v celom kontexte tejto právnej normy, ktorá podľa jeho prvej vety zakotvuje oprávnenie dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Druhú vetu ust. § 503 ods. 3 nemožno interpretovať ani bez spojitosti s prvou vetou jeho odseku 1, podľa ktorej záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Úroky zo splátky sú v prípade plnenia v splátkach splatné v deň splatnosti splátky (§ 503 ods. 2 Obchodného zákonníka), ak sa však má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1 tretia veta). Uvedené ustanovenie právnej normy (spolu s § 497 Obchodného zákonníka) teda explicitne upravujú nielen záväzok dlžníka zaplatiť úroky, ale aj splatnosť tohto záväzku. Z uvedeného vyplýva, že úrok z úveru patrí len za požičanie peňazí, ku ktorému po zániku zmluvného vzťahu nedochádza. V súlade s týmto výkladom je aj ust. § 506 Obchodného zákonníka, umožňujúce od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, teda celý dlh jednorazovo. Z uvedeného vyplýva, že doba splatnosti zmluvných úrokov sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, čo znamená, že celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr zaplatením poslednej splátky úveru.

11. Pokiaľ ide o otázku nároku veriteľa na úrok z poskytnutého úveru za čas po zosplatnení, odvolací súd ďalej uvádza, že aplikačná prax súdov sa touto otázkou už zaoberala, od ktorej nebol dôvod sa odkloniť. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania. Na zdôraznenie správnosti záverov prvoinštančného súdu v tomto smere, na ktorého odôvodnenie v preskúmanom rozsudku odvolací súd v podrobnostiach odkazuje, sa žiada zdôrazniť, že závery Najvyššieho súdu SR obsiahnuté v rozhodnutí R 59/1998 (sp. zn. 4 Obo 143/1998 z 01.07.2000) boli prijaté aj v potvrdzujúcom rozhodnutí Krajského súdu v Prešove č.k. 11Co/30/2012-145 zo dňa 30.05.2012, ktoré úsudky súdov napokon akceptoval i Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. IV.ÚS 476/2012 z 18.09.2012. K záveru súdov, že „pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru“, Ústavný súd SR v predmetnom rozhodnutí konštatoval, že nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Hoci žalobca v odvolaní opakovane vyjadruje nesúhlas s citovanými rozhodnutiami Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR, odvolací súd nenachádza dôvod odchyliť sa od právneho názoru v oblasti zmluvného úroku a jeho uplatňovania po zosplatnení úveru prezentovaného v uvedených rozhodnutiach. Žalobca v odvolaní poukazoval na to, že rozhodovacia prax súdov v otázke priznávania zmluvných úrokov po zosplatnení úveru je rôznorodá a citoval z rozhodnutí krajských súdov, podľa ktorých rozhodnutí má veriteľ nárok na zaplatenie úroku až do okamihu reálneho vrátenia peňažných prostriedkov. K uvedenému odvolací súd uvádza, že na podporu právneho názoru vysloveného súdom prvej inštancie existuje množstvo rozhodnutí s vyslovením rovnakého právneho názoru o neopodstatnenosti nároku na úroky aj za obdobie po splatnosti pohľadávky, napr. rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/16/2018 z 12.04.2018, 15Co/193/2018 z 07.11.2018, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/70/2018 z 25.10.2018, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/221/2016 z 28.11.2017, 24Co/99/2017 z 27.03.2018, 17Co/110/2018 z 08.11.2018, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/403/2016 z 27.03.2018, 24Co/189/2018 z 06.03.2019 atď.

12. Žiada sa dodať, že pri poskytnutí úveru si zmluvné strany dojednávajú ako úroky, tak i lehotu na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov. Zákon teda umožňuje veriteľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku prirodzene sledujú úroky dohodnutú dobu poskytnutia peňažných prostriedkov, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má veriteľ právo

splatnosť skrátiť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť po splatnosti úveru (po ukončení zmluvného úverového vzťahu) úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je po splatnosti splatený, zákon priznáva veriteľovi za zadržovanie jeho peňažných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky s omeškania z kogentne stanoveným limitom), alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa má za následok absenciu požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca, a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Po nadobudnutí splatnosti úveru (či už celého alebo jednotlivých splátok) veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru (alebo jeho časti). Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba (pretože tieto sú už splatné) a tieto užíva, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom. V opačnom prípade by bol založený, krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kedy by bol dlžník vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia, a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu dlžník na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa poprelí účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby ku zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však dlžníkovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Navyše by tak došlo k hrubej nadváhe veriteľa, ak by bol tento nečinný pri vymáhaní svojej pohľadávky a odplatné úroky by si nárokoval aj pri svojej potenciálnej nečinnosti. Takéto správanie veriteľa nemôže byť podporované a nemôže požívať právnu ochranu.

13. Na doplnenie odvolací súd ešte uvádza, že veriteľ poskytuje dlžníkovi v podstate dve výhody, keď prvou je možnosť dlžníka použiť cudzí kapitál a často väčšieho objemu v porovnaní s jeho aktuálnymi vlastnými finančnými možnosťami a druhou je možnosť vrátiť požičaný kapitál až po uplynutí určitej doby, počas ktorej veriteľ nie je oprávnený kapitál požadovať späť. Pokiaľ ide o zosplatnenie, ide o dôsledok protiprávneho správania sa dlžníka, teda reakciu veriteľa na neplatenie splátok istiny spolu s úrokmi. Formálne zosplatnením dochádza k posunu splatnosti pohľadávky. Týmto spôsobom dlžník stráca vyššie uvedené výhody, predovšetkým vrátiť požičané peňažné prostriedky v splátkach. Z hľadiska výhodnosti alebo nevýhodnosti postavenia spotrebiteľa, ako aj postavenia veriteľa sa žiada doplniť, že veriteľ poskytuje peňažné prostriedky s určitým obchodným zámerom a obchodnou politikou, kedy na základe aj ponuky a dopytu poskytuje peňažné prostriedky s predpokladom čo najvyššieho zisku, z tohto dôvodu poskytuje úver s dobou návratnosti v určitej lehote, pričom ako odplatu dojednáva úroky v určitej výške. Výška týchto úrokov súvisí s tým, za akých okolností, podmienok je veriteľ ochotný peňažné prostriedky požičať, resp. stratiť dispozíciu s nimi aj za rizika, či ich predpokladaná ziskovosť bude v zmysle obchodnej politiky veriteľa. Veriteľ v takomto prípade získava väčší objem peňazí, ktoré aktuálne môže použiť s tým, že predpokladá, že v určitom časovom horizonte tieto bude schopný vrátiť. Pokiaľ nastane situácia, že dlžník peňažné prostriedky nie je schopný vrátiť, teda plniť v súlade so svojím záväzkom, veriteľ nemusí pristúpiť k zosplatneniu úveru, pričom nezanikne ani nárok veriteľa počas tohto obdobia na úrok ako odplatu (v takomto prípade nevzniká nárok na úroky z omeškania z celej sumy).

14. Ďalšie argumenty strán odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadavať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku či pripomienku, je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a pod.). Preto na ostatnú argumentáciu zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, no už nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

15. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť, a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Z dôvodu, že odvolacie dôvody odvolateľa neboli opodstatnené a neboli zistené ani žiadne nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré by mal odvolací súd prihliadnuť z tzv. úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), preto rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej z dôvodu vecnej správnosti potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP) a rovnako ho potvrdil aj v závislom výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania,

keď súd prvej inštancie správne o tomto nároku rozhodol v zmysle pomeru úspechu žalobcu v spore, pričom v podrobnostiach odvolací súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, ako aj čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcich procesnú ekonomiu a rozhodnúť priamo tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi zo žaloby o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru/žalovanému zo žaloby o zaplatenie úverovej pohľadávky náhradu trov konania nepriznal, keďže mu žiadne trovy v súvislosti s odvolacím konaním preukázateľne nevznikli a bolo by zjavné nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu, priznať mu nárok na náhradu trov konania.

17. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).